

Suositus 22/2019/tillväxt D 2019

Aikaisempi asiakirjanumero A 1754/tillväxt
Käsittelijä Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunta

Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunnan mietintö, joka koskee
suositusta 22/2019 – Vuosittain laadittava pohjoismaisen integraation barometri

Ehdotus

Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunta ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto merkitsee ilmoituksen tiedoksi ja katsoo suosituksen 22/2019 vuosittain laadittavasta pohjoismaisen integraation barometristä neuvoston osalta *loppuun käsitellyksi*.

Taustaa

Suosituksen sanamuoto on seuraava:

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että se osana pyrkimystään tehdä Pohjolasta maailman integroitunein alue perustaa "barometrin", joka indeksin ja erilaisten mitattavissa olevien kriteerien perusteella antaa kuvan siitä, mihin suuntaan Pohjolan integraatio kulloinkin on kehittymässä.

Pohjoismaiden ministerineuvoston ilmoitus

Pohjoismaiden ministerineuvoston mielestä ajatus vuosittain laadittavasta pohjoismaisen integraation barometristä on hyvä. Tällaisen barometrin tai indeksin perusteella voitaisiin seurata Pohjoismaiden välisen integraation kehittymistä.

Pohjoismaiden ministerineuvosto on yhtä mieltä siitä, että jos Pohjolasta halutaan tulevan maailman integroitunein alue, Pohjolan integraation nykyistä tilannetta ja kehittymistä on voitava jollakin tavalla mitata tietyllä aikavälillä. Tämä todettiin myös ministerineuvoston analyysiyksikön julkaisemassa raportissa: *"tätä raporttia laadittaessa havaittiin, että olisi hyödyllistä voida mitata Pohjolan integraation kehittymistä indikaattoreiden avulla. Tällaisten indikaattorien kehittäminen*

on luonnollisesti vaikeaa, mutta apuna voidaan käyttää aiheesta aikaisemmin tehtyjä tutkimuksia. Alueen integraatiosta kertovat indikaattorit edistäisivät rakentavan ja tulevaisuuspainotteisen keskustelun käymistä poliittisella tasolla.” (Muistio 02/18 Pohjoismaiden liikkuvuusraportti)

Pohjoismaiden ministerineuvoston olisi barometrin avulla helpompi kertoa työnsä tuloksista ja aikaansaadusta pohjoismaisesta hyödystä. Lisäksi se parantaisi analyysin perustana olevan aineiston laatua.

Pohjoismaiden integraatiosta kertovan barometrin käyttöönotossa lähitulevaisuudessa on kuitenkin muutamia haasteita.

Pohjoismaisten tilastojen laatiminen on ollut viime vuosien aikana Pohjoismailla yhteinen haaste, ja sen vuoksi on käynnistetty Nordic Mobility -tilastohanke. Maiden välisen käyttökelpoisen tilastotiedon puuttuminen on tehnyt luotettavan tiedon saannin käytännössä mahdottomaksi. Nordic Mobility -hankkeen tavoitteena on tuottaa tilastotietoa pendelöinnistä, muutoista, opinnoista, koulutuksista, tuloista ja sosiaalisista rajatylittävissä tilanteissa Pohjolassa. Tämä voisi antaa paremmat työkalut Pohjoismaiden välisen integraation mittaamiseen.

Tämä edellyttää myös sitä, että integraation määritelmää työstetään, ennen kuin pohjoismaista integraatioindeksiä ryhdytään laatimaan. On totta, että Pohjoismaiden ministerineuvosto pyrkii tilanteeseen, jossa Pohjola on maailman kestävin ja integroitunein alue, ja ministerineuvosto ottaa mielellään vastaan kaikki visiotyön tuloraportointia edistävät aloitteet. Vision toteuttaminen toimintasuunnitelmien avulla on kuitenkin vielä alkutekijöissään, ja tässä vaiheessa on vaikeaa tarkemmin määrittellä toteutumista mittaavia indikaattoreita.

Edellä mainitun lisäksi on monimutkaista laatia mm. seuraavia asioita mittaavia barometreja/indeksejä:

- Toteutus. Rakennetaanko indeksi käyttämällä olemassa olevaa tietoa (tilastoja) vai tehdäänkö Pohjolan asukkaiden ja yritysten keskuudessa kyselytutkimus? Tilastoja ei ole, ja kyselyn toteuttaminen voisi olla sekä kallista että tuloksiltaan harhaanjohtavaa.
- Tekninen rakenne. Miten eri alueet painotetaan indeksissä/osaindeksissä? Onko vakituinen asuinpaikka toisessa Pohjoismaassa ennemminkin integraatiota kuin työmatkaliikennettä?
- Kustannukset. Suosituksessa mainitun ”elinkeinoelämän Juutinrauman indeksin” lisäksi on muitakin esimerkkejä samantapaisista indekseistä. Juutinrauman komitean integraatioindeksi julkaistiin joka vuosi 2000-2014, minkä jälkeen sen lakkautettiin. Yhteispohjoismaainen indeksi olisi luultavasti kallis johtuen lukuisista pohjoismaisista yhdistelmistä (56 kpl), ja on epäselvää, miten Pohjoismaiden ministerineuvoston nykyiset henkilöstöresurssit riittäisivät toimeksiannon toteuttamiseen.

- Makrotaloudellinen kehitys vs. ministerineuvoston/maiden toimenpiteet. Suhdannevaihtelut, valuuttakurssit, työmarkkinat, eli myös talous vaikuttaa suuresti liikkuvuuteen.

Pohjoismaiden ministerineuvosto pitää sen vuoksi parempana odottaa käynnissä olevan tilastohankkeen tuloksia, ennen kuin se mahdollisesti ottaa kantaa siihen, mil-laisten integrointibarometrien/indeksien käyttöönottoon on olemassa tarvittavat edellytykset ja aineistot.

Edellä esitetyn perusteella Pohjoismaiden ministerineuvoston mielestä vuosittain laadittavalle pohjoismaisen integraation barometrille ei tällä hetkellä ole edellytyksiä.

Pohjoismaiden ministerineuvosto ottaa kuitenkin suosituksen huomioon jatkotyössä ja katsoo aiheelliseksi palata kysymykseen, kun saatavilla on luotettavaa pohjoismaista tilastotietoa.

Pohjoismaiden ministerineuvosto katsoo siksi, että suositus on toteutunut osittain.

Valiokunnan näkemykset

Valiokunnan mielestä on edelleenkin tarpeen mitata jollakin tavalla sitä, mihin suuntaan Pohjolan integraatio kehittyy. Valiokunta ymmärtää kuitenkin, että kehitystä on hyvin vaikea mitata ja että haasteellista on myös eri indikaattorien ja asiaan vaikuttavien tekijöiden tunnistaminen ja vertailu. Ilmoituksesta käy ilmi, että Pohjoismaiden ministerineuvosto on periaatteessa kiinnostunut tällaisen välineen käyttöönotosta, mutta se näkee ehdotukseen liittyvän liian monia ongelmia ja kustannuksia. Kysymys on monitahoinen.

Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunta ehdottaa sen vuoksi, että Pohjoismaiden neuvosto tyytyy vastaukseen. Samalla valiokunta kannustaa jotakin puolue ryhmää tekemään uudelleen samantapaisen ehdotuksen pilottihankkeesta, jossa tarkastellaan muutamaa helposti rajattavaa parametriä, jotka kuitenkin antavat selkeän tiedon siitä, mihin suuntaan Pohjolan integraatio kehittyy.

Pohjolassa 29. huhtikuuta 2020

Anders Eriksson (ÅF)

Arman Teimouri (L)

Cecilie Tenfjord-Toftby (M)

Freddy André Øvstegård (SV)

Helge André Njåstad (FrP)

Jaspur Langgaard (sb)

Lorena Delgado Varas (V)

Lulu Ranne (ps.)

Nils Aage Jegstad (H)

Orla Hav (S)

Pyry Niemi (S)

Ruth Mari Grung (A)

Stein Erik Lauvås (A)

Torhild Bransdal (KrF)